

فقه شمشیر امام صادق (ع) است
هر که بی شمشیر شد نالایق است
(مرحوم آقاسی)

مقدمه

هر روز که بر حیات انسان می‌گذرد و پیشرفت علم مسائل جدیدی پیش روی انسان می‌گذارد، ضرورت رجوع به منابع، اصول و قواعد فقهی بیشتر آشکار می‌شود. در منابع فقهی اعم از کتاب و سنت یک سلسله قواعد عام و در موارد احکام مسائل خاص بیان شده است؛ ولی دامنه موضوعات فقهی و حقوقی آنچنان وسیع و گسترده است که بدون به کارگیری اصول و قواعد کلی نمی‌توان چهارچوب شرعی و قانونی قابل قبولی برای مسائل مستحدثه تعیین کرد. برای مثال امروزه ورود به اطلاعات شخصی افراد در رایانه‌ها بدون اجازه صاحب آن اطلاعات مشکلات و زیانهای فراوانی را برای جوامع بشری به وجود می‌آورد و باید فقها و حقوق‌دانان راهکارهای مناسبی را برای پیشگیری از این ضررها بیندیشند و احکام حقوقی و فقهی بازدارنده صادر کنند و این با تمسک به قاعده فقهی «لا ضرر و لا ضرار فی الاسلام» و تطبیق قاعده کلی با مصداق جدید و صدور حکم حرمت، قابل حل است.

با توجه به مثال فوق و صدها موضوع جدید دیگر می‌توان بر ضرورت تحقیق، تألیف و تبیین قاعده‌های فقهی تأکید کرد و بر آموزش و آموختن آن در حوزه‌های علمیه و دانشگاهها اهتمام ورزید.

خدای را سپاس باید گفت که بر این بنده توفیق داد از سالها پیش تدریس

قواعد فقه در مقطع کارشناسی و کارشناسی ارشد را بر عهده بگیرم و متناسب با نیاز آنان به تألیف قواعد فقه پردازم که خوشبختانه جلد اول آن از سوی سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی (سمت) شامل ده قاعده مهم منتشر شد و اینک در ادامه آن پژوهش توانسته‌ام با رجوع به منابع اصیل فقهی قاعده‌های دیگری را بررسی و به‌عنوان کتاب آموزشی به دانشجویان عرضه کنم.

«ربنا تقبل منا انک انت السميع العليم»

«ربنا اغفر لنا و لاخواننا الذين سبقونا بالايمان»

«ربنا اغفر لنا و لمن علمنا شيئاً و لمن تعلم منا شيئاً بحق محمد و آله الطاهرين».

خلیل قبله‌ای خوبی